

ભારતીય કૃષિ અનુસંધાન પરિષદ – કેન્દ્રીય કપાસ સંશોધન કેન્દ્ર, નાગપુર

ICAR-Central Institute for Cotton Research, Nagpur

An ISO 9001:2015 Certified Organization

૧૨ થી ૧૮ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૩ દરમ્યાન કપાસની ખેતી પધ્ધતિ માટે ૧૭ મી અઠવાડિક સલાહ

ગુજરાત		છેલ્લા અઠવાડિયામાં પડેલ ખરેખર વરસાદ (મીમી)					આગામી અઠવાડિયા માટે સૂચિત / પુર્વાનુમાન વરસાદ (મીમી)				
		સપ્ટેમ્બર					સપ્ટેમ્બર				
		૦૮	૦૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮
	અમરેલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	ભાવનગર	૮.૦	૫.૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	જામનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	રાજકોટ	૩.૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	જુનાગઢ	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	સાબરકાંઠા						૦	૦	૦	૦	૧૨
	સુરેન્દ્રનગર	૪૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	અમદાવાદ	૦	૧૫	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	વડોદરા	૨૫	૨૦	૦.૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	પાટણ	૧૭	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	મહેસાણા						૦	૦	૦	૦	૦
કુલ પડેલ વરસાદ અને પ્રમાણિત રંગ		૦.૧ થી ૨.૪ મીમી		૨.૫ થી ૧૫.૫ મીમી		૧૫.૬ થી ૬૪.૪ મીમી		૬૪.૫ થી ૧૧૫.૫		૧૧૫ થી ૨૦૪.૪ મીમી	
પડેલ વરસાદનું વર્ગીકરણ		ખૂબ જ ઓછો વરસાદ		ઓછો વરસાદ		મધ્યમ વરસાદ		ભારે વરસાદ		અતિ ભારે વરસાદ	

પાક પરિસ્થિતિ :

સુરત ખાતે વાવણી કરેલ પાક ૭૭ થી ૮૩ દિવસનો કળી, ફુલ અને જીડવા અવસ્થાએ છે. હાથથી નિંદામણ સફાઈ, આંતર ખેડનાં કાર્યો અને રાસાયણિક ખાતર આપવામાં આવેલ છે. શ્રીપ્સ અને લીલાં તડતડીયાની વસ્તીએ આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવેલ છે. મોલોમશી અને ગુલાબી ઈયળ (ફુલોમાં) ઓછાથી મધ્યમ પ્રમાણમાં નોંધાયેલ છે. ખેતરમાં મીલીબગની વસ્તી છૂટી-છવાયી જોવા મળેલ છે. ખૂણિયાં ટપકાંનો રોગ મધ્યમ પ્રમાણમાં નોંધાયેલ છે.

જુનાગઢ ખાતે વાવણી કરેલ પાક ૮૪ દિવસનો કળી અને ફુલ અવસ્થાએ છે. આંતર ખેડના કાર્યો, નિંદામણ સાફસફાઈ, રાસાયણિક ખાતર આપવાની, પાળા ચઢાવવાની અને દવા છાંટવાની કામગીરી થયેલ છે. મોટાભાગના સ્થળોએ શ્રીપ્સના ઉપદ્રવએ આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવેલ છે. કેટલાંક ખેતરોમાં ગુલાબી ઈયળનાં ઉપદ્રવની શરૂઆત થયેલ છે.

સલાહ :

સુરત ખાતે ખેડૂતોને ઉગેલ પાકમાં હલ્કી જમીનમાં ઝીંકની ઉણપને ઓછી કરવા યુરીયા @ ૨.૦% અને ઝીંક સલ્ફેટ ૨૧% @ ૦.૫% અને મેગ્નેશીયમની ઉણપ ઓછી કરવા મેગ્નેશીયમ સલ્ફેટ @ ૧ % પ્રમાણે છંટકાવ કરવાની સલાહ છે. માફકસરનો વરસાદ પડ્યા બાદ, પૂર્તિ ખાતર તરીકે નાઈટ્રોજન ખાતરનો ત્રીજો હપ્તો (વાવણીનાં ૭૫ દિવસ બાદ) આપવો. જો કળી ખરી જવાની સમસ્યા હોય તો નેપ્થેલીક એસેટીક એસીડ ૪.૫ એસએલ @ ૪.૫ મીલી પ્રતિ ૧૦ લી. પાણીમાં નાંખી છાંટવું. જો યુસીયાં પ્રકારની જીવાતો તેની આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવે તો ફલોનીકામીડ ૫૦ ડબલ્યુજી @ ૪ ગ્રામ/ ૧૦ લી. અથવા ડાયનોટેફ્યુરાન ૨૦ એસજી @ ૩ ગ્રામ/ ૧૦ લી. અથવા થાયોમીથોક્સામ ૨૫ ડબલ્યુજી @ ૨ ગ્રામ/ ૧૦ લી. પાણીમાં નાંખી છંટકાવ કરવો. કપાસનાં પાકને વાનસ્પતિક વૃદ્ધિ અને કળી અવસ્થાએ ગુલાબી ઈયળની મોજણી કરી રોઝેટ ફુલોમાંથી ઈયળની હાજરીને ચકાસી તેનો નાશ કરવો. ગુલાબી ઈયળની મોજણી માટે ફેરોમોન ટ્રેપ (૫ પ્રતિ હેક્ટર) લગાડવા. જ્યાં ગુલાબી ઈયળ તેની આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવે (૧૦% ફળાઉ ભાગોમાં નુકશાન) ત્યાં ક્લોરપાયરીફોસ ૨૦ ઈસી @ ૨૫ મીલી અથવા કવીનાલફોસ ૨૦ એએફ @ ૨૦ મીલી અથવા પ્રોક્લેનોફોસ ૫૦ ઈસી @ ૩૦ મીલી અથવા ઈન્ડોક્ષાકાર્બ ૧૪.૫ એસસી @ ૫ મીલી/ ૧૦ લી. પાણીમાં નાંખી છંટકાવ કરવો. વધુ પ્રમાણમાં મીલીબગથી ઉપદ્રવિત છોડોને મીલીબગની વસ્તીમાં દખલ ન પહોંચે તે રીતે ઉખેડીને નાશ કરવો. સુકારા અને મૂળનાં કોહવારા રોગનાં વ્યવસ્થાપન (દેશી કપાસ) માટે ઉપદ્રવિત છોડોની આજુબાજુ કાર્બેન્ડેઝીમ ૫૦% વે.પા. ૧.૨ ગ્રામ/ લી. અથવા ટ્રાયકોડર્મા હરજીયમ અથવા ટ્રાયકોડર્મા વિરીડી ૧૦ ગ્રામ/ લી. પાણીમાં આપવું અને દેશી કપાસમાં ફ્યુઝારીયમ ફુગથી થતાં સુકારા રોગનાં નિયંત્રણ માટે સંક્રમિત છોડથી ૧ મી.ની ત્રિજ્યામાં રહેલ તંદુરસ્ત છોડોમાં પણ સદર માવજત આપવી. બેક્ટેરીયલ લીફ બ્લાઈટ નાં રોગને અટકાવવા માટે કોપર ઓક્સીકલોરાઈડ ૫૦ ડબલ્યુપી/ડબલ્યુજી @ ૨૫-૩૦ ગ્રામ/ ૧૦ લી. પાણીમાં આપવું. ખેતરોમાં સુકારો (પેરાવીલ્ટ) જોવા મળે તો યુરીયા ૨% પાણીમાં ભેળવી છોડનાં મૂળ વિસ્તારમાં આપવું અને નજીકનાં છોડોમાં હવાની અવર-જવર વધારવા યાંત્રિક રીતે ૩ થી ૪ કાણાં મૂળ વિસ્તારમાં પાડવાથી સુકારાગ્રસ્ત છોડોમાં ઝડપી સુધારો થતો હોય છે. છોડમાં જોવા મળતા ફુગથી થતાં ટપકાંઓ અને અન્ય બ્લાઈટ જેવાં રોગોનાં વ્યવસ્થાપન માટે

કાર્બેન્ડેઝીમ ૧૨% + મેન્કોઝેબ ૬૩% ડબલ્યુપી @ ૦.૩% અથવા પ્રોપીકોનાઝોલ ૨૫ ઈસી @ ૧૦ મીલી અથવા કાર્બેન્ડેઝીમ ૫૦ ડબલ્યુપી @ ૪ ગ્રામ અથવા ફલુક્ષાપાયરોક્સાડ ૧૬૭ ગ્રામ/ લી. + પાયરાકલોસ્ટ્રોબીન ૩૩૩ ગ્રામ/ લી. એસસી @ ૬ ગ્રામ ૧૦ લી. પાણીમાં અથવા એઝોક્ષાસ્ટ્રોબીન ૧૮.૨% ડબલ્યુ/ડબલ્યુ + ડાયફેનોકોનાઝોલ ૧૧.૪% ડબલ્યુ/ડબલ્યુ એસસી @ ૧૦ મીલી/ લી. અથવા મેટીરામ ૫૫% + પાયરોક્લોસ્ટ્રોબીન ૫% ડબલ્યુજી @ ૨૦ ગ્રામ અથવા મિશ્ર કરી છંટકાવ કરવાની સલાહ આપવામાં આવે છે.

જુનાગઢ ખાતે ખેડુતોને રાસાયણિક ખાતર (એકર દિઠ ૨૫ કિલો યુરીયા) જમીનમાં આપી પિયત આપવાની સલાહ આપવામાં આવે છે. જો કળી ખરી જવાની સમસ્યા હોય તો નેપ્થાલીક એસેટીક એસીડ ૪.૫ એસએલ @ ૪.૫ મીલી અથવા પાણીમાં દ્રાવ્ય ૧૯-૧૯-૧૯ (એન-પી-કે) @ ૧૦૦ ગ્રામ તથા મલ્ટી સુક્ષ્મ તત્વો @ ૫ ગ્રામ પ્રતિ ૧૦ લી. પાણીમાં ઉમેરી છાંટવું. શ્રીપ્સનાં ઉપદ્રવને નિયંત્રિત કરવા થાયોમીથોકઝામ ૨૫ ડબલ્યુજી @ ૨ ગ્રામ/ ૧૦ લી. અથવા સ્પાનેટોરમ ૧૧.૭ એસસી @ ૮.૪ મીલી અથવા બ્યુવેરીયા બેસીઆના ૬૦ ગ્રામ / ૧૦ લી. પાણીમાં નાંખી છંટકાવ કરવો. પાકમાં ગુલાબી ઈયળનાં ફુદાની મોજણી કરવા માટે એકર દિઠ ૨ ફેરોમોન ટ્રેપ લગાડવા અને ફુદાંની સંખ્યાની નોંધણી કરવી. ખેતરમાંથી ગુલાબી ઈયળથી ઉપદ્રવિત કળી અને રોઝેટ ફુલો (ઉપદ્રવિત ફુલો) ભેગા કરી નાશ કરવો જેથી ગુલાબી ઈયળની વસ્તીનો ફેલાવો અટકે. જો ગુલાબી ઈયળનો ઉપદ્રવ તેની આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવે તો એમામેકટીન બેન્ઝોએટ ૫ એસજી @ ૫ ગ્રામ અથવા પ્રોફેનોફોસ ૫૦ ઈસી @ ૩૦ મીલી અથવા ઈન્ડોક્ષાકાર્બ ૧૪.૫ એસસી @ ૧૦ મીલી પ્રતિ ૧૦ લી. પાણીમાં નાંખી છંટકાવ કરવો. ફુગથી થતાં રોગોનાં નિયંત્રણ માટે કાર્બેન્ડેઝીમ ૧૨% + મેન્કોઝેબ ૬૩% ડબલ્યુપી @ ૩ ગ્રામ અથવા પ્રોપીકોનાઝોલ ૨૫ ઈસી @ ૧ મીલી અથવા કાર્બેન્ડેઝીમ ૫૦ ડબલ્યુપી @ ૦.૪ ગ્રામ અથવા ફલુક્ષાપાયરોક્સાડ ૧૬૭ ગ્રામ/ લી. + પાયરાકલોસ્ટ્રોબીન ૩૩૩ ગ્રામ/ લી. એસસી @ ૦.૬ ગ્રામ/ લી. અથવા મેટીરામ ૫૫% + પાયરોક્લોસ્ટ્રોબીન ૫% ડબલ્યુજી @ ૨ ગ્રામ/ લી. પાણીમાં ભેગુ કરી છાંટવું. સુકારા અથવા મૂળનાં કોહવારા રોગનાં યોગ્ય નિયંત્રણ માટે ટ્રાયકોડર્મા હરજીયમ અથવા ટ્રાયકોડર્મા વિરીડી છાણિયુ ખાતર અથવા સેન્દ્રીય ખાતરમાં ભેળવી જમીનમાં ૨.૫ કિલો / હે. મુજબ આપવું અથવા કાર્બેન્ડેઝીમ ૫૦ વેપા. @ ૧.૨ ગ્રામ/ લી. પાણીમાં ભેળવી સંક્રમિત છોડોનાં મૂળ વિસ્તાર નજીક દરેડવું. ટોબેકો સ્ટ્રીક વાયરસ રોગના અસરકારક વ્યવસ્થાપન માટે ખેતરમાંથી અને પાળીયાઓ ઉપરથી કોંગ્રેસ (પારથેનીયમ) ઘાસનો નાશ કરવો અને ખેતરમાં શ્રીપ્સના ઉપદ્રવનો ભલામણ કરેલ કીટનાશક દવાનો છંટકાવ કરી વ્યવસ્થાપન કરવું.

કપાસ ઉત્પાદનની તાંત્રિકતા આધારિત વિસ્તૃત માહિતી દા.ત. જમીનની પસંદગી, જાતો/ સંકરો, ખાતર આપવાની પદ્ધતિ, વાવણીની રીત, પિયત પદ્ધતિઓ, નિંદામણ, કિટકો અને રોગોનું વ્યવસ્થાપન વિગેરેની માહિતી એન્ડ્રોઈડ આધારીત CICR Cotton App. કે જે ICAR-CICR, નાગપુર દ્વારા તૈયાર કરેલ છે. આ એપ ગુગલ પ્લે સ્ટોરમાંથી વિના મુલ્યે ડાઉનલોડ કરી શકાય છે. વધુમાં, પાક વૃદ્ધિ અવસ્થા અને હવામાન આધારિત અઠવાડિક સલાહ ICAR-CICR, નાગપુરની વેબસાઈટ ઉપર ગુજરાતી ભાષામાં ઉપલબ્ધ છે જેનો લાભ ખેડુતો લઈ શકે છે.